

Vergaderjaar 2021–2022

36 045

Situatie in de Oekraïne

Nr. 45 HERDRUK¹

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 maart 2022

Tijdens het plenaire debat over de actuele ontwikkelingen in Oekraïne op 10 maart jl. (Handelingen II 2021/22, nr. 59, Debat over de actuele ontwikkelingen in Oekraïne) is door het lid Jasper van Dijk (SP) een motie ingediend (Kamerstuk 36 045, nr. 21). Met de motie wordt de regering verzocht snel met een voorstel te komen om het toezicht op de naleving van sancties die zijn opgelegd naar aanleiding van de Russische inval in Oekraïne te versterken en zo nodig extra capaciteit vrij te maken.

Het toezicht op sancties raakt verschillende departementen. De Minister voor Buitenlandse Zaken is verantwoordelijke voor het algemene sanctiebeleid. De Minister van Financiën heeft naast de Minister van Buitenlandse Zaken een rol als het sancties op het gebied van financiële markten betreft. De AFM en DNB zijn de toezichthouders voor de handhaving van sancties die gelden voor financiële markten. De Douane houdt toezicht in opdracht van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op sectorale sanctiemaatregelen. De Minister van Justitie en Veiligheid heeft een beheersverantwoordelijkheid voor het openbaar ministerie.

Met deze brief geef ik u, mede namens de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Minister van Justitie en Veiligheid, een appreciatie van deze motie, zodat uw Kamer dit kan meewegen tijdens de stemmingen.

Daarnaast heb ik tijdens het commissiedebat Eurogroep/Ecofinraad van 10 maart jl. toegezegd om uw Kamer een overzicht te geven van de tegoeden die in Nederland tot dusver zijn bevroren op basis van de sancties die zijn opgelegd naar aanleiding van de Russische inval in Oekraïne.

¹ i.v.m. correctie in de titel

Motie Jasper van Dijk

Net als uw Kamer vindt het kabinet het belangrijk dat de sancties als gevolg van de oorlog in Oekraïne strikt nageleefd worden. De afgelopen weken zijn er in korte tijd verschillende pakketten met diverse sancties afgekondigd. Een groot deel van deze sancties, zoals het op sanctielijsten zetten van personen, is direct van toepassing. Het is nu zaak voor alle partijen om zo snel als mogelijk hun relaties met gesanctioneerde partijen in kaart te brengen en eventuele tegoeden direct te bevriezen.

De AFM en DNB handhaven als toezichthouders op de financiële sector de effectiviteit van de door de financiële instellingen getroffen procedures en maatregelen die zijn gericht op de naleving van de sanctiewetgeving. Ik ga in gesprek met deze toezichthouders omdat ik het van groot belang vind dat sancties adequaat worden nageleefd. Ik zal ook bespreken of de capaciteit voor hun toezichtstaken in het kader van de Sanctiewet afdoende is.

Het toezicht op sectorale sanctiemaatregelen aangaande de gesanctioneerde goederenstroom wordt uitgevoerd door de Douane in opdracht van de Minister voor Buitenlandse handel en Ontwikkelingssamenwerking. Hierbij kan gedacht worden aan fysiek toezicht in havens en op vliegvelden, maar ook het doen van administratieve onderzoeken, het geven van voorlichting en het strafrechtelijk optreden bij geconstateerde overtredingen. Deze controle heeft hoge prioriteit. Momenteel wordt geïnventariseerd hoeveel extra capaciteit er voor het toezicht op de nieuwe sanctiemaatregelen benodigd is. Het is immers van groot belang dat het toezicht naar behoren kan worden uitgevoerd.

Het openbaar ministerie kan besluiten tot opsporing en vervolging bij overtreding van sanctiemaatregelen. Het beeld is niet dat het openbaar ministerie op dit moment onvoldoende capaciteit heeft voor deze taak. Niettemin zal de Minister van Justitie en Veiligheid hierover met het openbaar ministerie in gesprek gaan.

Het kabinet zal uw Kamer informeren over de gesprekken met de toezichthouders en het openbaar ministerie. Ik laat het oordeel over deze motie aan de Kamer.

Bevroren tegoeden

Banken en andere financiële instellingen moeten de relaties met gesanctioneerde en bevrozingen melden bij hun toezichthouder (AFM of DNB). Op basis van deze meldingen ontstaat tot dusver onderstaand beeld van de relaties met gesanctioneerde personen en bedrijven en bevrozingen. Hierbij zijn de volgende aandachtspunten relevant:

- Instellingen moeten onverwijld na de vaststelling van een klantrelatie melden bij AFM of DNB. Vervolgens wordt deze informatie aan mijn ministerie doorgegeven. Er kunnen dus nog meer meldingen komen op basis van de meest recente sanctiepakketten.
- Het overzicht bevat informatie over zowel natuurlijke personen als rechtspersonen (bedrijven).
- Het aantal gemelde relaties bevat soms ook verschillende meldingen over één persoon. Dat wil zeggen dat de 132 gemelde relaties niet betekent dat er 132 verschillende cliënten zijn, het kan ook een cliënt zijn met meerdere rechtspersonen.
- Niet elke relatie heeft daadwerkelijk tegoeden uitstaan bij financiële instellingen die bevroren kunnen worden. Een relatiemelding kan ook betekenen dat de cliënt in de systemen van de instelling staat omdat in

het verleden zaken met die cliënt zijn is gedaan. Het overgrote gedeelte van de meldingen is een relatie zonder tegoeden.

- De meeste meldingen zijn binnengekomen van trustkantoren. Hierbij zijn geen tegoeden bevroren. Dit komt omdat bij trustkantoren doorgaans niet direct tegoeden worden aangehouden.

	Klantrelaties	Totaal bevroren tegoeden (afgerond, in euro's)
Meldingen banken	8	1.755.000
Meldingen trustkantoren	110	–
Meldingen verzekeraars	3	–
Meldingen pensioenfondsen	4	340.000
Meldingen beheerders van beleggingsinstellingen / beleggingsondernemingen	7	3.990.000
Totaal	132	6.085.000

Omdat de verwachting is dat deze cijfers nog wijzigen zal ik uw Kamer regelmatig een update sturen van dit overzicht.

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag